

Rogaland Fylkeskommune
Regionalutv.avd
Postboks 130
4001 STAVANGER

- 2 NOV 2011

Teknisk

Vår saksbehandler:
Gudrun Kristensen
Telefon: 51611151

Deres ref.:

Deres dato:

Arkiv:
FE-130, FA-
K12, TI-&13

Vår ref.:
11/16912

Vår dato:
01.11.2011

Oversendelse av høring av planforslag - Regionalplan for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane Setesdal Austhei

Viser til deres brev av 07.09.2011 hvor Rogaland fylkeskommune ber om merknader til planforslag Regionalplan for bruk og vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane Setesdal Austhei.

Planforslaget har vært behandlet i møte med Drifts- og miljøutvalget den 26.10.2011. Utvalget fattet følgende vedtak:

26.10.2011 Drifts- og miljøutvalget

Møtebehandling:

Enstemmig vedtak.

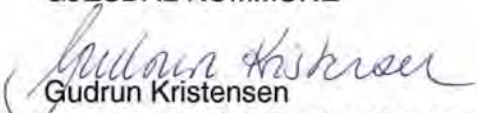
DMU-072/11 Vedtak:

Planen må tydeliggjøre retningslinjene for hensynssonen bygdeutvikling, og hvilken konsekvens dette vil ha for bruk / restriksjoner for denne sonen.

Gjesdal kommune har ellers ikke merknader til planforslag for Regionalplan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei.

Møteprotokoll og saksfremstilling er vedlagt.

Med hilsen
GJESDAL KOMMUNE

Gudrun Kristensen
Fagansvarlig landbruk, natur og miljø

Vedlegg:

Dok.nr	Tittel på vedlegg
101668	Regionalplan for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane Setesdal Austhei (Heiplanen) - høring planforslag

Postadresse
Rettedalen 1
4330 Ålgård

Telefon
51 61 11 00
Telefaks
51 61 89 56

Teknisk

E-postadresse: postmottak@gjesdal.kommune.no

Foretaksregister:

964978573 MVA

Dokid: 110000121477 (10/93-161)

Møteprotokoll og sakstremstilling - saksnr. 072/11
datert 26.10.2011

Regionalplan for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiene Setesdal Austhei (Heiplanen) - høring planforslag

Saksnummer		Vedtaksdato
072/11	Drifts- og miljøutvalget	26.10.2011

ArkivsakID.: 11/1998
Arkivkode: FE-130, FA-K12, TI-&13
Jnr.postID PM

Saksbehandler: Gudrun Kristensen

Rådmannens forslag til vedtak:

Planen må tydeliggjøre retningslinjene for hensynssonen bygdeutvikling, og hvilken konsekvens dette vil ha for bruk / restriksjoner for denne sonen.

Gjesdal kommune har ellers ikke merknader til planforslag for Regionalplan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei.

26.10.2011 Drifts- og miljøutvalget

Møtebehandling:
Enstemmig vedtak.

DMU-072/11 Vedtak:

Planen må tydeliggjøre retningslinjene for hensynssonen bygdeutvikling, og hvilken konsekvens dette vil ha for bruk / restriksjoner for denne sonen.

Gjesdal kommune har ellers ikke merknader til planforslag for Regionalplan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei.

Regionalplan for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiene Setesdal Austhei (Heiplanen) - høring planforslag

BAKGRUNN FOR SAKEN:

Fylkestingene i Hordaland, Rogaland, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder har vedtatt at det skal lages en regional plan for heiområdene Setesdal Vesthei Ryfylkeheiene og Setesdal Austhei.

Dette er begrunnet i det nasjonale målet om at fjellområdene skal tas vare på som leveområde for sårbare arter, regionalt og nasjonalt rekreasjonsområde og som næringsgrunnlag for levende bygder.

Rogaland Fylkeskommune vedtok den 6.9.2011 å legge planforslaget ut på høring med høringsfrist 15. november 2011.

SAKSOPPLYSNINGER:

Hovedintensjonen med planen er å sikre tilstrekkelige og varige leveområder for villreinen. Dette er et klart uttrykt nasjonalt mål, jfr Stortingsmelding nr. 26 (2006 - 2007). Middellet for å oppnå målet er å bruke plan og bygningsloven i en regionalplanprosess og fastsette /kartfeste et nasjonalt villreinområde der villreinens interesser skal ha prioritet, samt områder der villreinens interesser er avklart. Planen inneholder retningslinjer som skal sikre en helhetlig arealforvaltning og et bruk- og vernperspektiv på bruken av arealressursene, både i og utenfor det nasjonale villreinområdet.

Planprosess / saksgang:

Behandling av planforslaget i 5 fylkesting - her er det gjort vedtak om at planforslaget skal legges ut til høring. Saksframstilling og vedtakene kan leses på fylkeskommunenes egne hjemmesider - alle ble vedtatt enstemmig. Høringsperioden er fra september 2011 - 15. november 2011. Saken tas opp i alle berørte kommuner, organisasjoner, lag, statlige organer. Alle som har interesse av planen kan uttale seg. Deretter vurderes innkomne høringsinnspill, og det gjøres evt. endringer. Saken tas opp til endelig vedtak i fylkestingene.

Kort sammendrag fra Heiplanen (kopiert fra side 5 i plandokumentet):

1. Heiplanen erstatter Fylkesdelplan for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiene (2005) og utvider planområdet med Setesdal Austhei.
2. Vedtatte reguleringsplaner, kommunedelplaner, kommuneplaner og andre fylkesdel(regional)planer gjelder.
3. Heiplanen gir mål og retningslinjer for framtidig forvaltning av planområdet. Retningslinjene og tilpassede arealformål skal innarbeides i kommuneplanene. Heiplanen gir også rammer for saksbehandling av eventuelle dispensasjonssøknader.

4. Hensynssoner brukes på plankartet som virkemiddel etter plan- og bygningsloven. Det etableres følgende hensynssoner: Nasjonalt villreinområde (NVO), Villrein, Bygdeutvikling, Trekkområder

5. Det er i første rekke hensynet til villreinen som er avklart i denne planen. Det innebærer at øvrige arealhensyn (natur, kulturminner/-miljøer, friluftsliv, landskap mm) ikke er avklart. Nevnte hensyn må ivaretas gjennom ordinær kommuneplanlegging. Denne planen gir følgende avklaringer:

- I Nasjonalt villreinområde (NVO) skal villreinen ha fortrinn
- I hensynssone villrein skal en gjennom konsekvensutredning avklare forholdet til villreinen
- I hensynssone trekkområder skal villreinens interesser ang. trekk prioriteres.
- I hensynssone bygdeutvikling er hensynet til villreininteressene avklart.

6. Ved revidering av kommuneplan skal det - i samarbeid med regionale myndigheter – vurderes utarbeiding av kommunale sti- og løypeplaner med rekkefølgekrav til nye og eksisterende hytte- og reiselivsområder under utvikling.

7. Det skal vurderes å lage kommunal plan for motorferdsel, gjerne i samarbeid med nabokommuner. Kommunene må i behandling av enkeltsaker etter lov om motorferdsel i utmark ta sikte på å styrke næringsgrunnlaget til lokale aktører gjennom å gi løyver til næringskjøring.

8. Den formelle forvaltningen av verneområdene endres ikke gjennom Heiplanen. Hensynet til villrein i og utenfor verneområdene blir forsterket ved oppretting av hensynssone Nasjonalt villreinområde mm.

9. Nasjonalt villreinområde og hensynssone villrein utgjør ikke grenser for jaktforvaltning, dvs. tellende areal og valdgrenser. Slike grenser settes av Villreinnemnda i samarbeid med Villreinlagene, etter kriterier gitt i nasjonale forskrifter.

10. Nasjonalt villreinområde skal inngå i en Europeisk villreinregion, sammen med Hardangervidda og Norefjella.

Plandokumentet ligger som uttrykt vedlegg, og kan leses på nettsiden www.heiplanen.no

For Gjesdal kommune berører planen Frafjordheiane landskapsvernområde som vil inngå i planen som "*Hensynssone Nasjonalt villreinområde*". Ellers er "*Hensynssone bygdeutvikling*" vist fra flatbygda i Frafjord til heiområdet øst for Giljastølsvatnet, videre til heiområder sør for Øvstabødalen og nordre del av Maudalsheiane.

Det er ikke knyttet arealformål til hensynssonene i planen. Hensynssonene er ment å skulle være retningsgivende for fremtidig kommunal arealplanforvaltning. Det er videre ment at kommunene skal avsette arealformål i sine kommuneplaner i samsvar med hensynssonene.

I planforslaget er det utarbeidet retningslinjer for hele planområdet. Under er retningslinjer som vil gjelde for Gjesdal kommune gjengitt:

Felles retningslinjer

- Planen skal legges til grunn ved kommunenes, fylkenes og Statens behandling av plan- og byggesaker og andre saker innen areal- og ressursforvaltningen.

- Hensynssonene som er benyttet er tilpasset et regionalt plannivå. I kommunenes videre arealplanlegging må arealformål, plangrenser, bestemmelser og retningslinjer tilpasses i kommuneplanens arealdel, der dette ikke allerede er gjort.
- Prioriteringer av villreinens interesser er gitt gjennom planløsningen og retningslinjene. Interessekonflikter i forhold til villrein, landbruk, naturvern, kulturvern, biologisk mangfold, friluftsliv og landskap (opplistingen er ikke fullstendig) skal likevel avklares gjennom konsekvensutredninger i samsvar med plan- og bygningsloven på relevant plannivå.
- Det skal gis rom for nærings- og rekreasjonsmessig bruk av naturverdiene i planområdet innenfor rammene av Heiplanen, slik det går fram av retningslinjene.
- Ved behandling av evt. søknad om dispensasjon fra kommuneplan eller reguleringsplan etter plan- og bygningsloven § 19, skal planmyndigheten legge vekt på å følge opp retningslinjene i Heiplanen.

Hensynssone Nasjonalt villreinområdet:

I denne hensynssonen skal villreinens interesser tillegges stor vekt i all arealforvaltning og saksbehandling. Nye fritidsboliger tillates ikke. Landbruk, næringsutvikling og friluftsliv kan fortsette og videreutvikles innen gitte rammer.

Generelle retningslinjer for Nasjonalt villreinområde (NVO)

- I alle saker skal villreinens interesser vurderes opp mot planen/søknaden/tiltaket, og konsekvensutredning skal gjennomføres på relevant plannivå. Oppdatert villreinkunnskap skal ligge grunn for vurderingene.
- Reinen har større toleranse for ferdsel i områder med skogsterrang, spesielt gjelder dette Setesdal Austhei. Dette og villreinens sesongmessige bruk av området skal tillegges vekt ved behandling av søknader.
- Nye fritidsbygg tillates ikke.
- Det skal ikke tillates byggevirksomhet som forringer villreinens bruksmuligheter av disse områdene. Det skal legges spesiell vekt på å unngå virksomhet, aktivitet og forstyrrelse i vinter- og sommerbeiteområder, kalvingsområder og viktige trekkområder, samt i fokusområdene i de aktuelle årstider/perioder.
- Det er ikke tillatt å fradele støler.
- Mindre tilbygg på eksisterende bygninger kan tillates etter søknad for å kunne oppgradere til nyere standard. Det kan gis tillatelse til å bygge et mindre frittstående uthus.
- Gjenoppbygging av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade, samt oppbygging av nedfallsbygg som hører til det tradisjonelle bygningsmiljøet i stølsgrender kan vurderes etter søknad.
- Denne sonen er av stor betydning for friluftsliv. Det legges opp til differensiert bruk gjennom året som balanserer hensynet mellom villrein og friluftslivet.
- Tyngre tilretteleggingstiltak for friluftsliv skal legges utenfor denne hensynssonen.
- Etablerte turisthytter og driftsbygninger kan moderniseres og forsiktig utvides når dette er nødvendig for videre drift. Nærmere rammer for dette må avklares gjennom kommuneplanleggingen.

Spesielle retningslinjer for Nasjonalt villreinområde (NVO):

Bygg i utmarksnæring:

- Lokalisering av alle nye bygg skal skje i minst mulig konflikt med villreinens arealbruk etter vurderinger basert på oppdatert kunnskap i samsvar med godkjent plan.

- Alle byggetiltak forutsettes å skje i tilknytning til dokumenterbare utmarksnæringer. Inntekter fra landbruks – og utmarksnæring som definert her må kunne dokumenteres til søknadsprosessen / byggesaksbehandlingen ved fremlegging av minimum årsoppgave for næringsinntekt tilknyttet jord / utmark.

Landbruks - utmarksnæringer:

- definert som støling, beitebruk, opplevelsesnæring, jakt og fiske, videresalg av jakt- og fiskeprodukt og foredling av fisk i samsvar med gjeldende nasjonal forståelse av utmarksnæringer. Her gis følgende retningslinjer:
 - Man kan bygge, rehabilitere og videreutvikle nødvendige driftshusvære og støler for å utnytte utmarksressursene på eiendommen.
 - Eksisterende støler og tufter skal kunne restaureres og bygges ut til et maksimalt areal på 50m² BRA med tradisjonell utforming.
 - Det kan søkes om mindre båthus i nærheten av vann og dette må tilpasses terrenget. Det kan tekkes med naturmateriale (torv, stein og lignende) og må ikke være større enn BRA 12m².

Ivaretagelse av gamle stølslandskap:

Gamle stølsbygg og stølslandskap er kulturminner som er ønskelig å ivareta. Det kan søkes om restaurering av stølsområder, selv om det ikke lenger er aktiv drift på eiendommen som kan dokumenteres som landbruks- eller utmarksnæring. Her gis følgende retningslinjer:

- Gjenoppbygging av gamle støls- og høybuer skal skje i minst mulig konflikt med villreinens arealbruk etter vurderinger basert på oppdatert kunnskap i samsvar med plan.
- Gjenoppbygging skal være mest mulig identisk med tidligere byggeskikk og tidligere tiders bruk. Maksimal størrelse settes til BRA 30m².
- Alle tiltak må kunne sannsynliggjøres og/eller dokumenteres i form av gamle bilder eller andre skriftlige kilder.

Ferdsel:

Med ferdsel menes allmenn ferdsel etter frilufsloven, motorisert ferdsel i utmark og forsvarets ferdsel. Bedre styring av ferdsel er et viktig virkemiddel for å ivareta villreinens behov.

- Kommunene skal vurdere utarbeiding av (inter)kommunale motorferdselsplaner.
- Lokalisering av nye ferdselsårer skal skje ut fra hensyn til villreinens arealbruk.
- Ved tildeling av snøskuterløyve skal det tas hensyn til de aktuelle områdene sin tålegrense for ferdsel. Det kan settes vilkår i løyvet om å følge bestemte traseer.
- For å gi villreinen ro på vinterbeite, kan det i forbindelse med spesielt harde vintre være aktuelt å regulere og/eller avgrense ferdselen. Dette kan f.eks. skje ved å regulere bruken av snøskuter i tid og rom i deler av området.
- Opprusting av eksisterende veier og nye veger som øker tilgjengeligheten for bilkjøring og annen ferdsel inn i Nasjonalt villreinområde skal som hovedregel ikke godkjennes.
- For nye og eksisterende landbruksveier og anleggsveier skal ferdselsreguleringer vurderes ved bom og andre restriksjoner, slik at veiene prioriteres for næringskjøring i forbindelse med landbruk og anleggstilsyn.
- Opprusting av eksisterende landbruksveier kan skje for å hindre unødig slitasje og for å sikre trygg transport.

- Ferdelsesformer som kiting, hundekjøring, sykling og lignende (listen er ikke uttømmende) skal legges til områder det er minst mulig konflikt med villreinen. Dette skal skje i et samarbeid mellom organisasjoner, tilbydere og kommunen, basert på oppdatert villreinkunnskap.

Vinterbrøyting:

- Eksisterende veger som er anlagt i Nasjonalt villreinområde skal ikke åpnes for trafikk før 1. juni - med følgende unntak:
 - ❖ E134 Haukelivegen:
 - Planområdet avgrenses i nord av E134. Dette er etablert som en samfunnsmessig svært viktig vinteråpen ferdselsåre uten ferdselsrestriksjoner pga. villreinen. Videre utbygging av tunneler for å bedre framkommelighet for trafikanter og å styrke villreinens frie trekkveier mellom Hardangervidda og Setesdalsheiene bør videreføres. Her gjelder egne regler for brøyting
 - ❖ For Rv9 Bykle - Haukeligrend og Rv45 Valle - Tokke gjelder eksisterende reglement.
 - ❖ Brokke- Suleskar
 - Vinterbrøyting o.a. styres av vernereglene for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiene landskapsvernområde.
 - Evt. framtidige planer om vinteråpning av denne vegen må ta hensyn til at trekkveier, tilgang til vinterbeite og andre viktige funksjonsområder ikke skal forverres.

Sti og løypeplaner:

- Etablering og drift av stier og løyper skal fastsettes i kommunale sti- og løypeplaner. Disse skal utarbeides etter følgende prinsipp:
 - ❖ Oppkjørte og merkede skiløyper og organiserte aktiviteter skal legges utenom viktige funksjonsområder for villrein, jfr. temakart for villreinens leveområde, og skal som hovedregel legges utenfor NVO. På Austheia kan det tillates løyper i NVO etter avklaring i forhold til villreininteressene.
 - ❖ - Eksisterende løyper i NVO kan opprettholdes, men skal vurderes i forhold til periodevis stenging for å ta hensyn til villreinens bruk av området. Etablerte og merkede stier og løyper (merket av DNT, kommuner eller andre) som er eller kommer i konflikt med viktige funksjonsområder for villrein, skal forsøkes lagt om med sikte på mindre konfliktfylte traseer.
- For utviding/forbedring av eksisterende eller nye hytte-/turistområder, skal det foreligge godkjent sti- og løypeplan før bygging starter.

Kraft:

- Nye eller vesentlig utvidelse av eksisterende kraftanlegg eller overførings-/kraftlinjer skal unngås i Nasjonalt villreinområde.
- Unntak kan gjøres i hensynssone Villrein og for småkraftverk og prosjekter som ikke innebærer vesentlige inngrep med innvirkning på villreinen eller øvrige verneinteresser. Unntak kan også gjøres for prosjekter med samlet positiv miljøgevinst knyttet til villrein, landskap og andre verneinteresser. Dette vurderes gjennom egne konsekvensvurderinger for hvert prosjekt.

Kulturminner:

- Villreinrelaterte kulturminner og -miljøer kan brukes og evt. restaureres til informasjons-, kultur- og reiselivstiltak, ved et nært samarbeid mellom kommuner, grunneiere, kultur- og vernemyndigheter.

Hensynssone Bygdeutvikling

Dette er områdene som omfatter resten av arealene i planområdet. Her er eksisterende områder for utbygging (boliger, hytter, reiselivsanlegg mm), tettsteder, landbruksareal mm. , jf. kommuneplanene.

I planforslaget er det foreslått følgende retningslinjer:

- Villreinens interesser er avklart i denne sonen ved at Heiplanen vedtas og gjennomføres.
- Gjeldende planstatus er styrende for videre utvikling inntil nye planer foreligger.
- Dette er utviklingssonen i bygdene der nye større tiltak primært skal kanaliseres til. Her prioriteres planer og tiltak som fremmer en bærekraftig bygdeutvikling.

VURDERING:

Planen er antagelig et godt verktøy til å sikre varige leveområder for villreinen og vil dempe fragmentert utbyggingspress mot fjellområdene. Planen gir klarere grenser for hvor villreinen kan og skal brukes som argument i arealvurderinger.

Underveis i planprosessen er fokuset blitt snevret inn fra å omfatte tema som villrein, reiseliv, friluftsliv, landbruk, kulturminne, kulturmiljø og energi, til at det bare er hensynet til villreinen som er avklart. Det er da noe underlig at det i Gjesdal kommune er avsatt store deler til "*Hensynssone bygdeutvikling*". Dette gjelder Frafjord, fjellområdet Vallresnuten, Motland, Mjåland og Øvstabø, samt fjellområdet i Øvre Maudal. Retningslinjene til "*Hensynssone bygdeutvikling*" er noe diffuse og uhåndgripelige. Det kommer ikke klart nok frem i retningslinjene hva denne hensynssonen skal ta hensyn til. Er det ment at alle nye tiltak skal konsekvensutredes i denne sonen jamfør felles retningslinjer? Hva vil denne sonen medføre av bruk / restriksjoner? Rådmannen mener at planen må tydeliggjøre retningslinjene for "*Hensynssone bygdeutvikling*".

Rådmannen kan ellers ikke se at "*Hensynssone Nasjonalt villreinområdet*" vil ha noen betydning for Gjesdal kommune da dette området allerede har sterke føringer som Frafjordheiane landskapsvernområde.

Vedlagt er høringsutkast for plankartet til Regionalplan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei. Plandokumentet som er ute til høring kan leses på www.heiplanen.no

Rådmannen i Gjesdal, den 12.10.2011

Torbjørn Sterri
Teknisk sjef

Trine Eide Fossmark
Leder Forvaltning

Utrykt vedlegg:

Vedlegg:

Dok.nr	Tittel på vedlegg
99020	Heiplanen - kart
101671	Høring planforslag - Heiplanen.pdf

101671 Høring planforslag - Heiplanen.pdf